

Statskundskabskandidaternes kompetencer – stabilitet og forandring

Kandidater i Statskundskab fra Aarhus Universitet har en række kernekompetencer, som er relativt stabile over tid. Samtidig tilpasses uddannelsen løbende udviklingen både i faget og på det arbejdsmarked, der uddannes til. Ved siden af stabiliteten er vores uddannelser derfor hele tiden i forandring.

**AF ANNE SKORKJÆR BINDERKRANTZ,
STUDIELEDER OG PROFESSOR,
PETER MUNK CHRISTIANSEN,
INSTITUTLEDER OG PROFESSOR,
INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB,
AARHUS UNIVERSITET**

Institut for Statskundskab er et af de største statskundskabsinstitutter i Europa. På VIP-siden er vi mere end 100 postdocs, adjunkter, lektorer og professorer og mere end 50 ph.d.-studerende. Vi uddanner årligt ca. 200 kandidater i statskundskab. Herudover uddanner vi også kandidater i samfundsfag til gymnasieskolen, og vi leverer undervisning til en række andre uddannelser på Aarhus Universitet.

Når instituttet er så stort, er det blandt andet i kraft af, at de fleste af vore kandidater afsættes til den danske offentlige forvaltning med tilgrænsende organisationer. Af samme grund er disciplinen offentlig forvaltning en integreret del af instituttets undervisning. Sådan er det langt fra i mange andre lande, hvor ”Public Administration” er en disciplin, der bedrives på særskilte uddannelser og institutter. Den lykkelige forening af forvaltningsstudier og undervisning i statskundskabens traditionelle discipliner, som international politik, politisk teori, politisk sociologi og komparativ politik indebærer et konstant fokus på vores kandidaters kompetencer.

Selvom cand.scient.pol.er finder ansættelse mange forskellige – og også nogle gange ret overraskende – steder, er uddannelsens særlige kendetegn vores fokus på det politiske system og den offentlige forvaltning som en

del af dette. Det betyder ikke, at vi kun uddanner til den offentlige sektor. Tværtimod bliver en stigende andel af vores kandidater ansat i det private. Men det betyder, at uddannelsen er rettet mod et arbejdsmarked, hvor indsigten i det politiske er vigtig – uanset om det er, fordi den ansættende organisation selv er offentlig, eller fordi den på den ene eller anden måde har snitflader til det offentlige.

Statskundskabsuddannelsen fokuserer overordnet set på forskellige typer af viden, færdigheder og kompetencer. Det gælder, hvad man kunne kalde generiske kompetencer, der er nogenlunde konstante over tid. Til disse hører solide analytiske evner, stærke metodiske kompetencer, evnen til at overskue og løse komplicerede problemer og evnen til at formidle kompleks viden også på en præcis og forståelig måde. Det gælder vel – eller burde gælde – alle akademiske uddannelser. Mere specifikt for statskundskabsuddannelsen er erhvervelsen af solid forskningsbaseret viden om det nationale og internationale politiske system og dets institutioner, aktører og udvikling.

Udviklingen i uddannelsen – nye kompetencer?

I vores diskussioner af kandidaternes kompetencer med aftagere fra såvel den offentlige som den private sektor – og vi har stor glæde af vores aftagerpanel, som engagerer sig stærkt i diskussioner om uddannelsen – er et hovedbudskab som regel, at det vigtigste er at fastholde fokus på netop de generiske kompetencer og især, at cand.scient.pol.-titlen skal være kendetegnet ved: 1) solid indsigt i det politiske systems virkemåde og 2) et

» Til eksamen bliver de studerende testet dels i at kunne producere et kortfattet notat inden for et fastsat tidsinterval og dels i at kunne præsentere dette mundtligt.

» Et absolut kerneelement i vores uddannelser er, at vores kandidater skal være dygtige til at vurdere viden og også til selv at producere ny viden. Metodefagene har derfor altid haft en særlig bevågenhed på Statskundskab.

højt niveau af metodiske færdigheder. Samtidig er der naturligt et ønske om en løbende tilpasning til udviklingen i det omgivende samfund og også ønsker om specifikke færdigheder – som fx projektledelse og formidlingsevner – der med fordel kunne opprioriteres. Ofte følges den sidste type ønsker dog af et udsagn om, at det aldrig må blive på bekostning af de grundlæggende kompetencer.

Nogle af de elementer, der inden for de senere år er styrket på uddannelsen, er indsigten i EU's politiske system og evnen til at evaluere politiske tiltag. Begge dele er vigtige komponenter i hvert sit nye fag på bacheloruddannelsen. I forhold til EU er det naturligvis langt fra et nyt emne på uddannelsen, men vi har valgt at opprioritere feltet ved at give det særlig tyngde i et fag om politiske institutioner. Når det gælder evaluering, er der her tale om en ny tilgang til anvendelsen af de kompetencer, vores studerende har opnået. Frem for at fokusere på en meget akademisk, forskningsinspireret tilgang skal de studerende her i højere grad tænke som praktikere. Til eksamen bliver de studerende testet dels i at kunne producere et kortfattet notat inden for et fastsat tidsinterval og dels i at kunne præsentere dette mundtligt. Det er en udfordring for de studerende at bruge deres kompetencer på en ny måde, men vi ser det som en klar forbedring af koblingen mellem uddannelsen og de efterfølgende jobs.

Også inden for de eksisterende fag sker der løbende en udvikling. Det gælder fx inden for offentlig forvaltning, hvor de studerende blandt andet lærer om forskellige styringstendenser. Temaer som New Public Management og kontraktstyring har efterhånden været på dagsordenen i årtier, men i dag er der i undervisningen et øget fokus på nyere styringstrends, som fx inddragelse af brugere og frivillige i den offentlige sektor – det, som især i den kommunale sektor kaldes samskabelse. Her er i øvrigt et tæt samspil med den forskning, der foregår ved instituttet, idet en række af vores forskere har interesseret sig for, hvornår og hvordan inddragelse af brugerne kan give øget motivation og

øget udbytte af fx indsatsen for, at børn bliver gode læsere.

Fake news? Metode og vidensproduktion

Et absolut kerneelement i vores uddannelser er, at vores kandidater skal være dygtige til at vurdere viden og også til selv at producere ny viden. Metodefagene har derfor altid haft en særlig bevågenhed på Statskundskab. Det gælder såvel den grundlæggende forståelse for mulighederne for at producere viden om vores samfund – og nok så meget faldgruber og farer heri – som de konkrete analyseteknikker, hvad enten de er kvantitative eller kvalitative. Ikke mindst i en tid, hvor information analyseres og spredes hurtigere end nogensinde, er det vigtigt at have kompetencerne til at skille skidt fra kanel. Korrelation er som bekendt ikke nødvendigvis udtryk for kausalitet.

De to egentlige metodefag fylder 25 ECTS på bacheloruddannelsen, dvs. næsten et helt semester, men en stærk metodebevidsthed er en integreret del af alle fag på såvel bachelor- som kandidatuddannelsen. Alle vores kandidater har derfor stærke metodiske kompetencer og mestrer de fleste af de gængse kvalitative og kvantitative analysemetoder og -teknikker. Hertil kommer, at vi har givet de studerende mulighed for yderligere metodisk specialisering. På kandidatuddannelsen kan man således vælge forskellige specialiserede metodeforløb på op til 20 ECTS.

Kandidaterne og arbejdsmarkedet

Et spørgsmål, der ofte kommer op i diskussionen om kompetencer, er, om de studerende kan oversætte de kompetencer, de får på uddannelsen, til det, der er brug for på arbejdsmarkedet. Det spørgsmål er blevet endnu mere presserende i lyset af fremdriftsreformen, hvor studerende skal færdiggøre deres kandidatuddannelse på maksimalt 2½ år. Dermed kan man ikke kombinere sin uddannelse med erhvervs erfaring i samme omfang som tidligere. Studerende bliver hurtigere klar til arbejdsmarkedet, men har mindre på CV'et i form af fx studiejobs.

» Nogle vil nok hævde, at instituttets tilpasning af undervisningen til udviklingen i det omgivende samfund er præget af en vis konservatisme.

» Et spørgsmål, der ofte kommer op i diskussionen om kompetencer, er, om de studerende kan oversætte de kompetencer, de får på uddannelsen, til det, der er brug for på arbejdsmarkedet. Det spørgsmål er blevet endnu mere presserende i lyset af fremdriftsreformen

I den situation spiller især praktikophold i løbet af uddannelsen en afgørende rolle for at få erfaring med at bruge sine kompetencer i en arbejdsmæssig sammenhæng. Det er nu sådan, at omkring 85 procent af de studerende bruger en del af deres uddannelse i et praktikforløb enten i Danmark eller i udlandet. Det opfatter vi grundlæggende som positivt. Der er imidlertid også en udfordring i at sikre, at de studerende får nok ud af praktikken, og at der er sammenhæng mellem praktikken og resten af uddannelsen. I den kommende tid planlægger vi derfor et tættere samarbejde med praktikstederne og en kobling mellem praktik og fag udbudt af instituttet.

På kandidatuddannelsen har de studerende mulighed for at gå i dybden med offentlig ledelse såvel teoretisk som praktisk, og på et af disse fag danner hver studerende par med en leder, som er indskrevet på den fleksible masteruddannelse i offentlige ledelse (FMOL) med henblik på at lave en handleplan for lederens organisation. Det giver de studerende gode muligheder for indblik i deres fremtidige arbejdsmarked.

En konservativ tilgang?

Nogle vil nok hævde, at instituttets tilpasning af undervisningen til udviklingen i det omgivende samfund er præget af en vis konservatisme. Det kan have sin rigtighed. Kandidater i statskundskab fra de seneste årtier vil således kunne nikke genkendende til en pæn del af de fag, konkrete emner og specifikke tekster, der fortsat indgår i uddannelsen. I vores optik er vores vigtigste bidrag til arbejdsmarkedet netop, at vores kandidater har en række kernekompetencer, som er relativt stabile over tid. Samtidig skal uddannelsen følge med udviklingen både i faget og på det arbejdsmarked, der uddannes til. Ved siden af stabiliteten er vores uddannelser derfor hele tiden i forandring. Nye temaer inddrages, den nyeste forskning sættes på pensumlisterne, og nye fag introduceres. Man kan lægge trykket på stabiliteten eller forandringen, men det er kombinationen af de to ting, der sikrer kandidaternes kompetencer bedst. ■

» I vores optik er vores vigtigste bidrag til arbejdsmarkedet netop, at vores kandidater har en række kernekompetencer, som er relativt stabile over tid. Samtidig skal uddannelsen følge med udviklingen både i faget og på det arbejdsmarked, der uddannes til.